

IV.

Betænkning

angaaende

Forslag til Lov om Retsforholdet mellem Husbond og Tyende.

(Afgiven af Folketingets Udvalg den 16. November 1912.)

At Tyendeloven af 10. Maj 1854 er forældet, derom er alle formentlig enige. At de Ændringer, der er foretaget i, og de Tillæg, der er fremkommet til denne Lov gennem de nu snart 60 Aar, Loven har bestaaet, ikke har formaaet at bringe dette Retsforhold i Takt med Tidens Udvikling og Krav, derom hersker der neppe heller Strid. — Naar det desuagtet maa erkendes, at der i det store Hele ikke er Nødstilstand til Stede indenfor Lovens Virkeomraade, skyldes det utvivlsomt i lige Grad voksende Forstaaelse hos Husbond og Madmoder af Tyendets Stilling i Samfundet og Tyendets egen Opfattelse af sin Stilling. Dette tjener i lige Grad Parterne til Ære.

Fra A. S. Ørsted i April 1853 som Formand for Udvalget, der behandlede „Udkast til Tyendelov for Kongeriget Danmark“, afgav sin særlige Betænkning angaaende dette Retsforhold, til Tyendekommissionen i Marts 1910 afgav sin Betænkning med de omfattende Bilag, har dette Spørgsmaal været drøftet og Genstand for Behandling af lærd og læg. Institutioner og Organisationer saavel som den lov-

givende Forsamling har drøftet og behandlet Spørgsmaalet til forskellige Tider og under forskellige Forhold. Under disse Drøftelser og Behandlinger er naturligvis afvigende Opfattelser kommet til Orde; ogsaa den Opfattelse, at man ved en Reform af dette Retsforhold maatte gaa fuldstændig bort fra en særlig Lovgivning paa dette Omraade — i hvert Fald for det myndige Tyende (over 18 Aar). Dette er ogsaa hævdet af Organisationer indenfor Tyendets egen Kreds; medens andre Organisationer indenfor samme Kreds har hævdet den modsatte Opfattelse.

Den Interesse, der knytter sig til denne Reform, samler sig imidlertid overvejende om to Hovedpunkter, for det første at komme bort fra, hvad der i det bestaaende Retsforhold er af gammel Fordom, og hvad der har givet denne Lovgivning et særligt Klassepræg, for det andet at skabe en Beskyttelseslovgivning, der kan tjene til Gavn for de paagældende Parter. Paa dette Grundlag nedsattes Tyendekommissionen i Henhold til Lov af 27. Januar 1905, paa dette Grundlag afgav Kommissionen sin Betænkning, og Lovforslaget er i